

Social Work & Education

©SW&E, 2017

Oksana Oksenyuk

PhD, Associate Professor,
Department of Pedagogy, Educational
Management and Social Work,
Rivne State Humanitarian University

Оксана Оксенюк

кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри педагогіки, освітнього
менеджменту та соціальної роботи
Рівненського державного
гуманітарного університету

Rivne, Ukraine

м. Рівне, Україна

oksana_oksenuk@ukr.net

A. Nadyuk,

student of group SR-11,
psychological and natural faculty,
Rivne State Humanitarian University

А. Надюк,

студентка групи СР-11
психолого-природничого факультету
Рівненського державного
гуманітарного університету

Rivne, Ukraine

м. Рівне, Україна

super-angel22@ukr.net

Received: March 28, 2017

1st Revision: May 18, 2017

Accepted: June 12, 2017

Oksenyuk, O., Nadyuk, A., (2017). Modern Ukraine: civilization of reduction, *Social Work and Education*, Vol. 4, No. 1., pp. 76-81

СУЧАСНА УКРАЇНА: ЦИВІЛІЗАЦІЙНЕ РОЗДОРІЖЖЯ

АНОТАЦІЯ. Цивілізаційне роздоріжжя, яке виникло за останніх подій в Україні, не може залишити байдужими не лише вітчизняних політологів, соціологів, а й соціальних працівників, адже поглибилася соціальна криза, та й територія держави помережена реабілітаційними центрами для учасників АТО чи сімей-біженців. Сьогодні громадяни України, як ніколи раніше, відчують себе соціально незахищеними попри всю діяльність системи закладів соціального захисту населення.

За А. Тойнбі, автором теорії цивілізацій, західно-європейська цивілізація виявилася найбільш комфортною для життя людини та її сусідів, оскільки динамічна ринкова економіка заважає концентрації влади й гуманізує суспільство, надаючи людині політичної і духовної свободи вибору. Тобто цивілізаційним роздоріжжям називають вибір напрямку розвитку за типом певної цивілізації. Зрозуміло, що у світлі останніх подій молодь обрала західноєвропейський шлях розвитку. Виникає цивілізаційна дилема: якщо напрям розвитку обрано, чому суспільство, держава в цілому ще знаходяться на роздоріжжі? Експерти пропонують декілька варіантів вирішення цих проблем.

По-перше, потрібно прийняти як беззаперечну думку, що покращення суспільного життя – це питання часу, упродовж якого потрібно будувати нові завдання та намагатися виконувати їх для найшвидшого піднесення країни в економічному, політичному та соціальних планах. По-друге, слід докласти зусиль, щоб зробити життя людей комфортним хоча би в елементарних потребах. По-третє, розпочати зміни не з уряду, а із себе. Якщо кожен буде відповідально виконувати професійні обов'язки, самореалізовуватися як особистість й індивідуальність, внутрішня соціальна стабільність нашої держави гарантована.

Сучасна Україна – це країна з великими можливостями і людським потенціалом. З однієї сторони, важко жити у країні, яка перебуває у стані постійного становлення, адже не впевнений у її майбутньому. З іншої, – це реальна можливість створити державу такою, у якій хоче жити більшість. Тому зусилля соціальних працівників мають бути скерованими на стабілізацію сучасного соціального стану в державі через пошук і реалізацію незначних, але позитивних змін за умов, що склалися. Тоді питання цивілізаційного роздоріжжя перестане бути актуальним для України.

Ключові слова: цивілізація; цивілізаційне роздоріжжя; Україна.

Вступ

Сучасна геополітична і національна Україна перебуває на етапі утвердження самостійної та незалежної держави, як на думку самих українців, так і в очікуваннях представників Європейського Союзу. Та за словами політолога С. Федака, Україна нині знаходиться у найкритичнішому стані за всі 25 років незалежного існування (Круглий стіл, 2014). Нестабільна економіка, воєнні дії, які відбуваються на Сході України, загострюють і до того незбалансовану соціальну ситуацію розвитку. Як не прикро, але, виходячи із наслідків затяжної антитерористичної операції, риторичним постає питання про кардинальні зміни в українському суспільстві. Цивілізаційне роздоріжжя, яке виникло за останніх подій у країні, не може залишити байдужими не лише вітчизняних політологів, соціологів, а й соціальних працівників, адже поглибилася соціальна криза, та й територія держави помережана реабілітаційними центрами для учасників АТО чи сімей-біженців.

Мета статті є розкрити особливості цивілізаційного роздоріжжя сучасної України. Відповідно до мети ставимо наступні завдання: 1) на основі аналізу джерельної бази виявити типові види цивілізаційного роздоріжжя; 2) охарактеризувати особливості цивілізаційного роздоріжжя сучасної України.

Методологія дослідження

Методологія дослідження цивілізаційного роздоріжжя – полідисциплінарна, яка поєднує методологічні рівні та методологічні підходи, зокрема когнітивний, культурологічний, системний, тощо.

Основна частина

Однією з головних причин економічної та політичної нестабільності є відкрита зовнішня агресія зі сторони Російської Федерації. Але виразно постає і внутрішня соціальна нестабільність, адже незадоволеність рівнем життя, особливо в молодого покоління, змушує його йти на відчайдушні кроки. Відверте небажання молоді приймати все, як є, призвело і призводить до численних смертей на Майдані та до сьогодні – в зоні АТО (Калінеску Т., 2015).

На жаль, за чверть століття існування нашої незалежної держави не знайдено оптимальних соціальних і ринкових відносин, які б влаштували більшість поки ще багатомільйонного населення (Бабкіна О., Горбатенко В., 2006). Невеликі зарплати та пенсії, низький поріг бідності, відкрита корупція, яка бере початок із державних установ, нечесні суди, де вона теж присутня, – це лише соціально-економічний привід, щоб розпочати акцію протесту, яка відбулась у вже анексованому Криму та Донбасі (Зовнішня політика України, 2010). Аналіз різних сфер життя суспільства засвідчує відсутність або низькі показники економічного, духовного розвитку країни. Сьогодні громадяни України, як ніколи раніше, відчувають себе соціально незахищеними попри всю діяльність системи закладів соціального захисту населення. Після врегулювання військової загрози і забезпечення відносно стабільності у країні, вирішення завдань соціальної політики й соціального захисту має стати головною метою для всього українського суспільства.

За А. Тойнбі, автором теорії цивілізацій, західноєвропейська цивілізація виявилася найбільш комфортною для життя людини та її сусідів, оскільки динамічна ринкова економіка заважає концентрації влади й гуманізує суспільство, надаючи людині політичної і духовної свободи вибору (Залізник Л., 1999). Тобто цивілізаційним роздоріжжям називають вибір напряму розвитку за типом певної цивілізації. Зрозуміло, що у світлі останніх подій молодь обрала західноєвропейський шлях розвитку. Виникає цивілізаційна дилема: якщо напрям розвитку обрано, чому суспільство, держава в цілому ще знаходяться на роздоріжжі?

На нашу думку, більша частина уряду дотримується менталітетного принципу “моя хата з краю”. Адже ніхто із 450 депутатів не спроможний взяти до рук зброю та піти захищати кордони рідної країни. Народ – єдине джерело прибутку в нашій країні для владних структур. Історично доведено, що певні заворушення у країні, мітинги, у тому числі – Майдан – дають лише тимчасове покращення для життя суспільства, обнадіюють, і знову все йде по колу. Експерти пропонують декілька варіантів вирішення цих проблем.

По-перше, потрібно прийняти як беззаперечну думку, що покращення суспільного життя – це питання часу, упродовж якого потрібно будувати нові плани, завдання та намагатися виконувати їх для найшвидшого піднесення країни в економічному, політичному та соціальних планах. По-друге, слід докласти зусиль, щоб зробити життя людей комфортним хоча би в елементарних потребах. Забезпечити людей робочими місцями, дати молоді змогу здобути якісну освіту і працевлаштуватися у рідній країні, турбуватися про те, щоб медицина була доступною. По-третє, розпочати зміни не з уряду, а із себе. Якщо кожен буде відповідально виконувати професійні обов’язки, знаходити спільну мову з найближчим оточенням, самореалізовуватися як особистість й індивідуальність, внутрішня соціальна стабільність нашій державі гарантована.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Сучасна Україна – це країна з великими можливостями і людським потенціалом, у нас є все для того, щоб у майбутньому значно не відставати від розвитку європейських країн-сусідів. Хотілося би, щоб багатомільйонний народ – українці – не втрачав віри, не був байдужим до проблем країни. З однієї сторони, важко жити у країні, яка перебуває у стані постійного становлення, адже не впевнений у її майбутньому. З іншої, – це реальна можливість створити державу такою, у якій хоче жити більшість. Тому зусилля соціальних працівників мають бути скерованими на стабілізацію сучасного соціального стану в державі через пошук і реалізацію незначних, але позитивних змін за умов, що склалися. Тоді питання цивілізаційного роздоріжжя перестане бути актуальним для України.

Література

Бабкіна О. Політологія. Навчальний посібник / О. Бабкіна, В. Горбатенко. – К., 2006. – С. 6-41.

Залізник Л. Україна на цивілізаційному роздоріжжі /Л. Залізник // Наукові записки НаУКМА. – Т. 13. Теорія та історія культури. – 1999. – С. 7-16.

Зовнішня політика України (від давніх часів до наших днів): підруч. для студ. вищ. навч. закл. / За заг. ред. Л. Чекаленко. – К., 2010. – С. 162-163.

Калінеску Т. Соціальна відповідальність : підручник / Т. Калінеску, Г. Ліхоносова, В. Альшкін. – Сєверодонецьк, 2015. – С. 15-20.

Круглий стіл “Сучасна ситуація в Україні очима етнолога” // Народна творчість та етнологія. – 2014. – №2. – С. 100-149. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NTE_2014_2_16

MODERN UKRAINE: CIVILIZATION OF REDUCTION

Oksana Oksenyuk, PhD, Associate Professor, Department of Pedagogy, Educational Management and Social Work, Rivne State Humanitarian University, Rivne, Ukraine, oksana_oksenyuk@ukr.net

A. Nadyuk, student of group SR-11, psychological and natural faculty, Rivne State Humanitarian University, Rivne, Ukraine
super-angel22@ukr.net

***Abstract.** The civilizational breakthrough that emerged from the recent events in Ukraine can not remain indifferent not only to domestic political scientists, sociologists, but also to social workers, because the social crisis deepened, and the territory of the state is being sent to rehabilitation centers for ATO members or refugee families. Today, citizens of Ukraine, as never before, feel themselves socially unprotected despite the entire activity of the system of social protection institutions.*

According to A. Toynbee, author of the theory of civilizations, Western European civilization was most comfortable for human life and its neighbors, as a dynamic market economy hinders the concentration of power and humanizes society, giving the person a political and spiritual freedom of choice. That is, the civilization crossroads are called the choice of the direction of development by the type of a certain civilization. It is clear that in light of recent events young people chose the Western European path of development. There is a civilizational dilemma: if the direction of development is chosen, why is society, the state as a whole still at the crossroads? Experts have several options for solving these problems.

First of all, it is necessary to accept as an indisputable idea that the improvement of social life is a matter of time, during which it is necessary to create new tasks and to try to fulfill them for the country's rapid rise in economic, political and social plans. Secondly, efforts should be made to make people's lives comfortable even if they are elementary. Thirdly, start changing not from the government, but from itself. If everyone will be responsible to perform professional duties, self-realization as a personality and individuality, internal social stability is guaranteed to our state.

Modern Ukraine is a country with great potential and human potential. On the one hand, it is difficult to live in a country that is in a state of constant formation, because it is not sure about its future. On the other hand, this is a real opportunity to create a state in which the majority wants to live. Therefore, the efforts of social workers should be aimed at stabilizing the current social status in the state through the search and implementation of minor but positive changes in the prevailing conditions. Then the issue of civilization crossroads will no longer be relevant to Ukraine.

Key words: civilization; civilizational crossroads; Ukraine.

References

Babkina O. Political science : textbook / O. Babkina, V. Gorbatenko. – K., 2006. – p. 6-41.

Zalizniak L. Ukraine at the civilization crossroads / L. Zheleznyak // Scientific Notes of NaUKMA. – T. 13. Theory and history of culture. – 1999. – pp. 7-16.

The foreign policy of Ukraine (from ancient times to the present day): under the arm. For studio Higher Tutor Shut up / For the community Ed. L. Chekalenko. - K., 2010. - P. 162-163.

Kalinescu T. Social Responsibility: Textbook / T. Kalinescu, G. Lihonosov, V. Aleshkin. - Severodonetsk, 2015. - pp. 15-20.

Round table "The current situation in Ukraine by the eyes of an ethnologist" // Folk art and ethnology. – 2014 – # 2. – P. 100-149. – Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NTE_2014_2_16
